

4.2. PLANAREN ESTRUKTURA

Guztira, planak 16 helburu espezifiko eta 49 ekintza jasotzen ditu. Taula honetan adierazten den bezala banatzen dira.

VII. ADIKZIO PLANA		
Adikzioa sortzen duten substantzien kontsumoa eta jokabideko adikzioak eta, ondorioz, pertsonen osasunean eta euren familietan, eta baita komunitatean eta biztanleria orokorrean ere, dituzten ondorioak ahalik eta gehien murriztea.		
	JARDUKETARAKO ARDATZAK	HELBURUAK EKINTZAK
1. ARDATZA	PREBENTZIOA ETA OSASUNAREN SUSTAPENA	4 17
	1.1. Osasunaren sustapena eta prebentzio unibertsala bultzatzea adikzioen eredu bio-psiko-sozialetik eta komunitatearen ikuspegitik, sektoreen arteko lana, erakundeen arteko koordinazioa eta hirugarren sektorearekin eta beste eragile batzuekin izan beharreko lankidetzak bultzatuz.	6
	1.2. Osasunaren sustapena eta adikzioen prebentzioa bultzatzea arrisku edo urrakortasun egoera berezian dauden pertsonengan eta taldeetan.	4
	1.3. Substantzien kontsumoari eta adikzioak sortzeko arriskua duten gehiegizko jokaerei lotutako arriskuak murriztea.	4
	1.4. Gehien kontsumitzen diren eta gizartean onarpen maila handiena duten substantziak normaltzat ez hartzeko jarduketak finkatzea	3
2. ARDATZA	ESKAINTZAREN MURRIZKETA	3 8
	2.1. Tabakoaren, alkoholaren eta adikzioak sor ditzaketen legezko beste substantzia batzuen sustapenarekin, publizitatearekin, salmentarekin, hornidurarekin eta kontsumoarekin erlazionatutako jarduerak kontrolatzea	5
	2.2. Legez kanpoko drogen merkataritza kontrolatzea eta horien eskaintza eta presentzia murriztea.	2
	2.3. Eskaintza murriztea eta moderazio eta erantzukizun balioak sartzea jokoarekin eta teknologia digitalekin erlazionatutako jardueren eskaintzan	1
3. ARDATZA	OSASUN LAGUNTZA ETA LAGUNTZA SOZIOSANITARIOA ETA GIZARTERATZEA	3 9
	3.1. Adikzioak edo horiek izateko arriskuak dituzten pertsonen beharretan zentratutako osasun eta gizarte alorreko arretarako sarbidea eskaintzea, norbanako bakoitzaren berezitasunak errespetatuz.	6
	3.2. Urrakortasun maila altuan eta gizartetik baztertuta dauden pertsonen tratamendua, arreta eta baliabideak jasotzeko modua bermatzea	2
	3.3. Koordinazio soziosanitarioa indartzea larrialdietako protokoloetan eta maila guztietako arretetan	1
4. ARDATZA	EZAGUTZAREN ETA EBALUAZIOAREN KUDEAKETA	4 9
	4.1. Adikzioen alorreko ezagutzaren garapena bultzatzea	3
	4.2. Adikzioen alorreko ezagutza garrantzitsuaren prestakuntza eta hedapena bultzatzea, alor horretan lan egiten duten pertsonen artean, batez ere.	4
	4.3. Adikzioen alorreko programa publikoen ebaluazio sistematika garatzea eta ezartzea	1
	4.4. Alor horretan lan azpimarragarria egin duten ekimenen aintzatespena bultzatzea	1
5. ARDATZA	LIDERGOA ETA KOORDINAZIOA	2 6
	5.1. Adikzioei buruzko arautegi berria eta VII. Plana hedatzea, aplikatzea eta garatzea.	3
	5.2. Adikzioen alorrean inplikaturik dauden eragile publikoen eta pribatuen arteko lidergoa, koordinazioa eta elkar laguntza indartzea, sektoreen arteko lana eta sinergien aprobetxamendua sustatuz.	3
VII. ADIKZIO PLANA		16 49

1 ARDATZA: ADIKZIOEN PREBENTZIOA ETA OSASUNAREN SUSTAPENA

HELBURU OROKORRA: Osasunaren sustapena bultzatzea, pertsonak gaitzeko beraien osasuna baldintzatzen duten elementuen gainean kontrol handiagoa izan dezaten, substantzien eskaria murrizten eta adikziorik gabeko bizitza eramaten lagunduko duten inguruak garatuz eta trebeziak eskuratuz. Eta, aldi berean, babeserako faktoreak indartzea, adikzioen eragina eta prebalentzia murriztea eta horien aurrekari diren arrisku faktoreak eta jokabideak gutxitzea.

HELBURUAK	EKINTZAK
<p>1.1. Osasunaren sustapena eta prebentzio unibertsala bultzatzea adikzioen eredu bio-psiko-sozialetik eta komunitatearen ikuspegitik, sektoreen arteko lana, erakundeen arteko koordinazioa eta hirugarren sektorearekin eta beste eragile batzuekin izan beharreko lankidetzak bultzatuz</p>	<ol style="list-style-type: none"> Osasuna baldintzatzen duten gizarte alorreko elementuak eta osasun alorreko ekitatearen ikuspegia sartzeko adikzioen alorrean lan egiten duten gizarteko eta erakundeetako zenbait sektorearekin gauzatutako esku-hartzeetan. Komunitatearen partaidetza sustatzea tokiko sareetan, osasuna eta ongizatea sortzen duten eta adikziozko jokabideak saihesten laguntzen duten faktoreak identifikatzeko, arreta berezia jarriz urrakortasun egoeran dauden gizarteko taldeetan. Osasunaren sustapenerako eta adikzioen prebentzio unibertsalerako programak bultzatzea familiako, eskolako, aisiako eta komunitateko eremuetan. Hauek, hain zuzen ere: <ul style="list-style-type: none"> Hezkuntza komunitateari zuzendutako Osasunaren sustapenerako eta adikzioen prebentzio unibertsalerako baliabide didaktikoak eta tresna bereziak sortzea. Osasunaren sustapenerako eta adikzioen prebentzio unibertsalerako baliabide didaktikoak eta tresna bereziak prestatzea, hezkuntza ez arautuan eta ez formalean erabiltzeko. Adingabeei eta gazteei, jokabide osasungarriak eskuratzen lagunduko dizkieten gaitasunak, trebeziak eta tresnak emango dizkieten jarduketak bultzatzea. Gazteei zuzendutako aisia alternatibo eta osasungarriko ekimenen garapena sustatzea (eskola orduetatik kanpo). Jarduera fisikoa eta kirola sustatzeko dagoeneko martxan dauden programak bultzatzea. Osasunaren sustapenerako eta adikzioen prebentziorako programak bultzatzea lan eremuan. Hezkuntzako curriculumetik osasuna sortzen duten eta adikzioen aurrean babesten duten alderdiak indartzea. Adikzioek osasunean eta pertsonen bizitza kalitatean eta beraien ingurunean duten eraginaren aurreko sentsibilizazio eta kontzientziario ekintzak garatzea. Zehatzago esanez: <ul style="list-style-type: none"> Substantzia jakin batzuei eta jokabideko adikzioei buruzko sentsibilizazio kanpainak eta bestelako ekintzak, alkoholak bezala gizartean onarpen maila altuagoa duten substantziek sortzen dituzten kalteetan eta gazteei eragiten dieten adikzioetan arreta berezia jarriz. Batez ere hezkuntzako eta komunikazioko profesionalei zuzendutako jarduerak. Sare sozialetan komunikazio estrategiak diseinatzea eta ezartzea. Esku-hartzeak garatzea biztanleria gizonaren ikuspegia den nagusi den osotasun homogeneotzat ulertu gabe. Horrela, genero-ikuspegia txertatuko da kasu bakoitzean adikzioek sortzen duten gizonen eta emakumeen arteko desberdintasun biologiko, psikologiko, sozial eta kulturelei erreparatuz.

HELBURUAK	EKINTZAK
<p>1.2. Osasunaren sustapena eta adikzioen prebentzioa bultzatzea arrisku edo urrakortasun egoera berezian dauden pertsonengan eta taldeetan</p>	<p>7. Arrisku eta urrakortasun egoera berezian dauden familien, adingabeen eta pertsonen hautemate goiztiarrerako esku-hartze eraginkorrak indartzea, eta baita jarraipenerako eta ebaluaziorako sistemak ere.</p> <p>8. Arrisku eta urrakortasun egoera berezian dauden taldeei eta pertsoneri zuzendutako programak finkatzea eskolako, familiako, laneko eta aisiako eta jaietako eremuetan</p> <p>9. Adikzioa sortzen duten substantzien kontsumo arazotsuak eta jokabideko adikzioak dituzten nerabeei eta gazteei zuzendutako programen alde egitea, eta baita teknologia digitalen erabilera egokia bultzatzen dutenen alde ere.</p> <p>10. Gazteei zuzendutako sentsibilizazio-ekintzak martxan jartzea, baldin eta ekintza horiek droga eta ausazko zein online jokoek osasunean eta autonomia pertsonalean duten inpaktuaren arrisku-pertzepzioa eta ezagutza areagotzen laguntzen badute.</p>
<p>1.3. Substantzien kontsumoari eta adikzioak sortzeko arriskua duten gehiegizko jokaerei lotutako arriskuak murriztea.</p>	<p>11. Aisia guneetan drogen (substantzien) kontsumotik sortutako arriskuak eta sexu gehiegikeriak murriztuko dituzten prebentziozko neurrien identifikazioan aurrera egitea</p> <p>12. Jai eta aisia eremuetara zuzendutako prebentzio edo/eta arrisku murrizketa programak indartzea</p> <p>13. Adikzioa sortzen duten substantzien kontsumoaren arriskuaz gehiago jabetzera zuzendutako sentsibilizazio kanpainak gauzatzea, kalamuaren kasua azpimarratuz, haren kontsumoak sortzen duen arriskuaren jabetze txikia kontuan izanda.</p> <p>14. Farmako psikotropikoen erabilera neurrigabea prebenitzeko programak eta jarduketak diseinatzea, batez ere emakumeen kasuan</p> <p>15. Jokoaren eta teknologia digitalen eta horien aplikazio berrien erabilera desegokiarekin eta adikzioak sor ditzaketen gehiegizko beste jokabide batzuekin erlazionatutako arriskuak murriztera zuzendutako prebentzio programak eta jarduketak diseinatzea.</p>
<p>1.4. Gehien kontsumitzen diren eta gizartean onarpen maila handiena duten substantziak normalizat ez hartzeko jarduketak finkatzea</p>	<p>16. "Euskadi Tabakoaren Ketik libre" estrategia indartzea</p> <p>17. Adingabeak eta Alkohola programa garatzea</p> <p>18. Zigarro elektronikoaren eta nikotina aska dezaketen gailuen erabileran sentsibilizatzeari buruzko programa berezia garatzea</p>

2. ARDATZA: ESKAINTZAREN MURRIZKETA

HELBURU OROKORRA: Adikzioak sor ditzaketen substantzietarako eta jardueretarako sarbidea mugatzea, horien kontsumoaren aurrean gizartean dagoen tolerantzia murriztea eta indarrean dagoen arautegia modu eraginkorrean bultzatzea.

HELBURUAK	EKINTZAK
<p>2.1. Tabakoaren, alkoholaren eta adikzioak sor ditzaketen legezko beste substantzia batzuen sustapenarekin, publizitatearekin, salmentarekin, hornidurarekin eta kontsumoarekin erlazionatutako jarduerak kontrolatzea</p>	<ol style="list-style-type: none"> 1. Adikzioei buruzko arautegian eskaintzaren eta kontsumoaren murrizketarekin erlazionatuta dauden esku-hartzeak indartzea, inplikaturako eragileen arteko koordinazio hobearen bitartez 2. Eskaintza murriztu eta kontrolatzeko programak garatzea, ostalaritzara zein bestelako guneetara, ekitaldi eta kontsumo- zein salmenta-puntuetara zuzenduak, sustapenean eta salmentan autokontrola eta ardura indartuz, genero-ikuspuntutik, kontuan hartuta adikzioak dituzten emakumezko nerabeak gero eta gehiago direla 3. Tabako, zigarro elektronikoko eta alkoholaren arloan ikuskatze- eta zigortze-eskumenaz baliatzean dauden prozeduren protokoloa egitea 4. Botika psikotropikoen legez kanpoko banaketa eta merkataritzari buruzko egungo kontrol eta erregistro sistemari eustea eta, hala bada, hobetzea. 5. Zehapenen aurreko neurri alternatiboak indartzea -legezko eta legez kanpoko substantzien kasuan-, norberaren ekintzen gaineko erantzukizuna indartzeko.
<p>2.2. Legez kanpoko drogen merkataritza kontrolatzea eta horien eskaintza eta presentzia murriztea.</p>	<ol style="list-style-type: none"> 6. Legez kanpoko drogen eta talde delitugileen eta eskala txikiko eta handiko banaketa sareen aurreko esku-hartzeak indartzea, Ertzaintzaren eta tokiko polizia indarren arteko lankidetzaren handiagoa sustatuz. 7. Zainketa eta alerta goiztiar sistema (SVAT) indartzea.
<p>2.3. Eskaintza murriztea eta moderazio eta erantzukizun balioak sartzea jokoarekin eta teknologia digitalekin erlazionatutako jardueren eskaintzan</p>	<ol style="list-style-type: none"> 8. Sektorearen autokontrolera eta erantzukizunera zuzendutako neurriak bultzatzea, jokoaren eta teknologia digitalen publizitatean eta eskaintzan.

3. ARDATZA: OSASUN LAGUNTZA ETA LAGUNTZA SOZIOSANITARIOA ETA GIZARTERATZEA

HELBURU OROKORRA: Osasunaren sustapena bultzatzea, pertsonak gaitu daitezen beren osasun-determinatzaileetan kontrol handiagoa izateko, aukera osasungarriak eta gaitasunak eskuratzea errazten duten inguruneak sortuta, baldin eta ingurune horiek substantzien eskaria murrizten eta adikziorik gabeko bizitza bat izaten laguntzen badute. Eta, aldi berean, babes-faktoreak indartzea, adikzioen eragina eta prebalentzia murriztea eta adikziora garamatzaten arrisku-faktoreak eta -jokabideak minimizatzea.

HELBURUAK	EKINTZAK
<p>3.1. Osasun- eta gizarte-arretarako sarbidea eskaintzea adikzioak dituzten edo izan ditzaketen pertsonen behar indibidualetan zentratua, pertsona bakoitzaren berezitasunak errespetatuta eta ekitate sozioekonomikoaren eta generoaren ikuspuntutik.</p>	<ol style="list-style-type: none"> Hautemate goiztiar sistema indartzea, arreta berezia jarriz komunitateko arretako baliabideetan eta lehen arretako zentroetan, herritarrekin harremanak ezartzeko puntu gisa. Talde espezifikoei eta urrakortasun egoeran daudenei eskaini beharreko arretan hobetzeko alderdiak identifikatzea: talde horien behar bereziak aztertzea, hautemate eta tratamendu baliabideak hobetzea eta gizarte zerbitzuen, lehen arretako zerbitzuen eta buru osasuneko zerbitzuen arteko koordinazioa indartzea. <ul style="list-style-type: none"> Patologia duala eta patologia anitzak dituzten pertsonak, Emakumeak, familiako erantzukizunak berenganatu behar izanaren eta gizarte estigmatizazio handiagoa izatearen ondorioz, tratamenduan hasteko gizonetzkoek baino zailtasun gehiago eta eboluzio okerragoa dutelako Adikzio arazoak edo horiek izateko arriskuak dituzten adingabeak. Adikzio arazoak edo horiek izateko arriskuak dituzten 65 urtetik gorako pertsonak. Dauden desintoxikazio eta Ohitura kentze programak finkatzea. Osakidetzarekin lankidetzan aritzea alkoholaren kontsumoa prebenitu, era goiztiarren detektatu, diagnostikatu eta tratatzeko esku-hartzeen koordinazioan Kalamuaren kontsumoarekin erlazionatutako arazoak dituzten pertsonen zuzendutako hautemate, laguntza eta tratamendu ekimenak garatzea. Joko patologiko, teknologia digitalen adikziozko erabilera eta adikzioa sor dezaketen beste jokabide batzuk dituzten pertsonen zuzendutako arreta integralerako eta tratamendu eta lantze ekimenak zerbitzu publikoetatik indartzea.
<p>3.2. Urrakortasun maila altuan eta gizartetik baztertuta dauden pertsonen tratamendua, arreta eta baliabideak jasotzeko modua bermatzea</p>	<ol style="list-style-type: none"> Baztertze-egoera handian dagoen eta hondatze fisiko, psikiko eta sozial handia duen pertsonari arreta integrala ematea sustatzen duten jarduketak, baliabideak eta esku-hartzeak sendotzea eta ekintzak garatzea. Hala, arreta horren baitan arriskuak zein kalteak murriztea, pertsona horren oinarritzko beharretarako laguntza eta estaldura sartuko dira, neurri penalak dituzten drogazaleak ere barnean hartuko dira eta kontuan hartuko da egoera horretan dauden emakumeekiko gutxiespen eta bazterketa sozial handiagoa. Dauden baliabideetara eta programetara sartzeko irizpideak berrikustea, adikzioekin erlazionatutako arazoaren aurrean sentsibilitate handiagoa bultzatuz
<p>3.3. Koordinazio soziosanitarioa indartzea larrialdietako protokoloetan eta maila guztietako arretetan</p>	<ol style="list-style-type: none"> Osasuneko eta gizarteko sektoreen arteko koordinazio mekanismoak aztertzea eta, hala denean, garatzea eta ezartzea, adikzioak eta arazoak sortzen dituzten jokabideak eta kontsumoak dituzten pertsonen arreta integrala eta eraginkorra bermatzeko, arretarako ibilbideak eta protokoloak era adostuan definituz.

4. ARDATZA: EZAGUTZAREN, PRESTAKUNTZAREN ETA EBALUAZIOAREN KUDEAKETA

HELBURU OROKORRA: Adikzioen eta horien zergatien eta ondorioen alorreko ikerketan, hedapenean eta ezagutzan aurrera egitea, eta baita alor horretan planteatzen diren programen eta ekimenen ebaluazioan ere.

HELBURUAK	EKINTZAK
<p>4.1. Adikzioen alorreko ezagutzaren garapena bultzatzea</p>	<ol style="list-style-type: none"> 1. Monitorizazioarekin, genero-ikuspegiarekin, prebalentzia-ikuspegiarekin eta hainbat adikzio-substantziaren kontsumo-jarraibideekin jarraitzea, baita EAEko biztanlerian azaleratzen ari diren jokabide-adikzioen egoerarekin eta bestelako arazoekin ere Euskadi eta Drogak inkestaren bidez, Osasunaren Inkestaren bidez eta horiek osasunean duten ondorioei buruzko ikerketa espezifikoaren bestelako ikerlan batzuen bidez 2. Lankidetzaren egituratu izatea adikzioen ikerketan eta ezagutzan lan egiten duten erakundeekin. 3. Jokoaren, teknologia digitalen eta jokabideko beste adikzio batzuen alor espezifikoaren ezagutza garatzea, fenomenoaren dimentsionatzeko, jokaeren kontzeptualizazioan eta sailkapenean sakontzeko eta balorazioarako irizpide komunak ezartzeko.
<p>4.2. Adikzioen alorreko ezagutza garrantzitsuaren prestakuntza eta hedapena bultzatzea, alor horretan lan egiten duten pertsonen artean, batez ere</p>	<ol style="list-style-type: none"> 4. Adikzioen Behatokia indartzea, adikzioen alorrean lan egiten duten profesionalen arteko informazio eta ezagutzaren hedapen gordailu gisa. 5. Adikzioen alorrean informazio eta ezagutza garrantzitsua hedatzeko kanalak ezartzea: <ul style="list-style-type: none"> • Sare sozialetako komunikazio estrategia • Laguntza argitalpenetan eta izaera orokorreko prestakuntza jardueren antolakuntzan • Euskadiko Droga Mendekotasunen Dokumentazio Zentroaren (Drogomedia) webgunearen garapena eta hedapena, funts dokumentala handituz eta tresnak gehituz 6. Prestakuntza ekintzak garatzea eta dibulgazio materialak sortzea, adikzioen alorrean lan egiten duten profesionalentzat, haien beharrak aztertuz 7. Jokabideko adikzioei buruzko prestakuntza programa berezia garatzea, adikzioen alorrean lan egiten duten profesionalen, lehen arretako osasun zerbitzuei, gizarte zerbitzuei eta hirugarren sektoreari zuzenduta
<p>4.3. Adikzioen alorreko programa publikoen ebaluazio sistematika garatzea eta ezartzea</p>	<ol style="list-style-type: none"> 8. Gauzatutako edo lagundutako programen eta ekimenen esparru metodologikoa eta jarraipen eta ebaluazio jarraibideak garatzea, genero ikuspegia kontuan izanda
<p>4.4. Alor horretan lan azpimarragarria egin duten ekimenen aintzatespena bultzatzea</p>	<ol style="list-style-type: none"> 9. Pertsona edo erakunde jakin batzuk adikzioen prebentzioan, eskaintzaren murrizketan, arriskuen murrizketan, laguntzan, gizarteratzean prestakuntzan edo ikerketan gauzatu duten lana edo ibilbidea guztien aurrean aintzatesteko ekintzak eta ekimenak bultzatzea. Horretarako eraturako epaimahaietan gizon eta emakumeen arteko ordezkarieraren arteko orekari eutsi behar zaio, otsailaren 18ko 4/2005 Legeak, Emakumeen eta Gizonen Berdintasunerakoak, jasotako irizpideak bete daitezela. Lege horren ondorioarako, ordezkaritza orekatua izango da kide anitzeko organoetan sexu bakoitzak gutxienez %40ko ordezkaritza baldin badu.

5. ARDATZA: LIDERGOA ETA KOORDINAZIOA

HELBURU OROKORRA: adikzioen alorrean inplikaturik dauden eragileen sistemaren funtzionamendu koordinatuan, kohesionatuan, eraginkorrean eta efizientean aurrera egiten jarraitzea.

HELBURUAK	EKINTZAK
<p>5.1. Adikzioei buruzko arautegi berria eta VII. Plana hedatzea, aplikatzea eta garatzea.</p>	<ol style="list-style-type: none"> 1. Araudiaren eta planaren helburuak eta ildo orokorrak inplikaturik dauden eragile guztiei jakinaraztea, eta beraiekin konpartitzea. 2. Administrazio maila guztietan arautegiaren aplikazioaren alorrean eskumenak dituzten ordezkariak parte hartuko duten laneko mekanismoak ezartzea, arautegia ulertzean sakontzeko eta udal ordenantzen garapenean jarraibide komunak definitzeko helburuz. 3. Prebentziora zuzendutako udal planak garatzea, plan honekin bat etorritik eta komunitatearen partaidetza eta sektoreen arteko lana sustatuz
<p>5.2. Adikzioen alorrean inplikaturik dauden eragile publikoen eta pribatuen arteko lidergoa, koordinazioa eta elkar laguntza indartzea, sektoreen arteko lana eta sinergien aprobetxamendua sustatuz.</p>	<ol style="list-style-type: none"> 4. Adikzioen alorrean komunitate mailako prebentzio eta sustapen talde teknikoak sortzeko eta mantentzeko, komunitate mailako prebentzio programak garatzeko eta arriskuen eta kalteen murrizketarako proiektuetarako eta jokabide osasungarriak sustatzeko diru-laguntzen ordenari eustea eta hobetzea. 5. Arlo horretan erakunde pribatuek egiten dituzten jarduerak bultzatzea, eta Adikzioei buruzko Erakundeen arteko Koordinazio Batzordearen, Adikzioei buruzko Euskal Kontseiluaren eta "ad hoc" sortutako beste foro operatiboen edo teknikoen bitartez, eragileen eta erakundeen arteko lankidetzak bultzatzea, beti ere gizon eta emakumeen arteko partaidetza orekatua izanda, eta genero-ikuspuntua eta kolektibo eta egoeren aniztasuna aintzat hartuta. 6. Drogen Plan Nazionalarekin koordinazioa mantentzea, baita estatuko edo Europako beste egitura batzuekin ere.